

การคัดเลือกเชื้อและการผลิตเอกโซพอลิแซ็กคาไรด์จากแลคติกแอซิดแบคทีเรีย

นางสาวจันทร์จนา ดันสกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974 - 636 - 855 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SCREENING AND PRODUCTION OF EXOPOLYSACCHARIDES
FROM LACTIC ACID BACTERIA**

Miss Chanchana Tunsakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Science

Department of Food Technology

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974 - 636 - 855 - 9

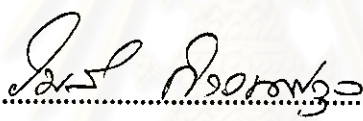
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การคัดเลือกเชื้อและการผลิตเอกโซพอลิแซ็กคาไรด์จาก
   แลคติกแอซิดแบคทีเรีย
โดย   นางสาวจันทร์จนา ตันสกุล
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผศ.ดร.สุวิมล กิริติพิบูล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม   ดร.ฐิตาภา เขียวขจี

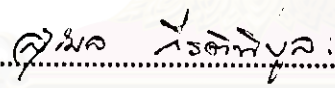

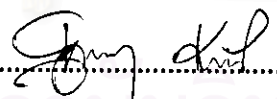
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   อนุมัติให้เน้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.รมณี สงวนดีกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล กิริติพิบูล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ฐิตาภา เขียวขจี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชนาศุภวัฒน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

จันทร์จนา ต้นสกุล : การคัดเลือกเชื้อและการผลิตเอกโซพอลิแซ็กคาไรด์จาก

แลคติกแอซิดแบคทีเรีย (SCREENING AND PRODUCTION OF EXOPOLYSACCHARIDES FROM LACTIC ACID BACTERIA) อ.ที่ปรึกษา : ผ.ศ.ดร. สุวิมล กิระติพิบูล, อ.ที่ปรึกษาร่วม :

ดร. จูฑาภา เขียวขจี, 125 หน้า ISBN 974-636-855-9

งานวิจัยนี้ได้แยกเชื้อแลคติกแอซิดแบคทีเรียที่แยกได้จากอาหารหมักคองจำนวน 104 เชื้อ และจากน้ำอ้อยจำนวน 23 เชื้อ ถูกนำมาทดสอบความสามารถในการผลิต Exopolysaccharides (EPS) บนอาหารเลี้ยงเชื้อ MRS ชนิดแข็งและเหลวที่แปรชนิดของน้ำตาล คือ ซูโครส แลคโตส กลูโคส และฟรุคโตส พบว่าเชื้อ AP-1 และ AP-3 สามารถสร้าง EPS ได้สูงสุดในอาหารที่มีน้ำตาลซูโครสเป็นแหล่งคาร์บอน การสร้าง EPS นี้สัมพันธ์กับการเจริญ เมื่อเลี้ยงเชื้อในอาหารเหลว ผลการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยา การเจริญ สรีรวิทยา และชีวเคมี พบว่า ทั้ง AP-1 และ AP-3 จัดอยู่ในสปีชีส์ *Pediococcus pentosaceus* จากการศึกษาสูตรอาหารและภาวะที่เหมาะสมต่อการผลิต พบว่าเชื้อ AP-1 และ AP-3 ผลิต EPS ได้น้ำหนัก EPS ต่อน้ำหนักซูโครสสูง เมื่อใช้อาหารที่ดัดแปลงสูตรโดยประกอบด้วยน้ำตาลซูโครส 4 % และ 10 % ตามลำดับ แหล่งไนโตรเจนที่ประกอบด้วย Yeast extract เท่ากับ 0.5 และ 0.5 กรัมต่อลิตร Peptone เท่ากับ 1.5 และ 1.5 กรัมต่อลิตร Beef extract เท่ากับ 1.0 และ 1.5 กรัมต่อลิตร ตามลำดับ แหล่งแร่ธาตุที่ประกอบด้วย $MgSO_4$ 0.2 และ 0.4 กรัมต่อลิตร $MnSO_4$ เท่ากับ 0.025 และ 0 กรัมต่อลิตร ตามลำดับ โดยมีภาวะที่เหมาะสมต่อการผลิต ที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส แบบไม่ให้อากาศ ในภาวะที่เหมาะสมนี้เชื้อ AP-1 สามารถผลิต EPS ได้ 6.32 กรัมต่อลิตร ในขณะที่เชื้อ AP-3 สามารถผลิตได้ 18.56 กรัมต่อลิตร

เมื่อนำสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1 และ AP-3 ไปทดสอบคุณสมบัติด้านความหนืดพบว่า มีลักษณะเป็นแบบ Pseudoplastic โดยให้คุณสมบัติ Shear thinning เมื่อ shear rate สูงขึ้นความหนืดจะลดลง อย่างไรก็ตามความหนืดของสารละลายไม่คงตัวต่ออุณหภูมิและที่ pH ต่ำและ ยังพบว่าเมื่อละลาย EPS ในสารละลายที่มีความเข้มข้นของเกลือ NaCl และ KCl ตั้งแต่ 1 % ขึ้นไป จะมีผลทำให้ความหนืดของสารละลายสูงขึ้น แต่ EPS ที่ผลิตได้จาก AP-1 และ AP-3 จะไม่ละลายน้ำเมื่อความเข้มข้นของเกลือ KCl สูงถึง 8 % และ 10 % ตามลำดับ จากการจำแนกชนิดประจุของพอลิแซ็กคาไรด์ตามลักษณะประจุไฟฟ้า และชนิดของน้ำตาลที่เป็นองค์ประกอบพบว่า EPS จากทั้ง AP-1 และ AP-3 มีประจุเป็นกลาง และมีน้ำตาลกลูโคสเป็นองค์ประกอบ มีปริมาณน้ำตาลทั้งหมด 90.25 % และ 85.20 % มีปริมาณไนโตรเจน 0.001 และ 0.004 % และมีน้ำหนักโมเลกุล 16747 และ $6 \times 10^6 - 4 \times 10^7$ คาลตัน ตามลำดับ

ภาควิชา ..... เทคโนโลยีอาหาร .....
สาขาวิชา ..... เทคโนโลยีอาหาร .....
ปีการศึกษา ..... 2559 .....

ลายมือชื่อนิติ ..... จันทร์จนา ต้นสกุล .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... สุวิมล กิระติพิบูล .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ..... จูฑาภา เขียวขจี .....

C627063 : : MAJOR FOOD TECHNOLOGY

KEY WORD: EXOPOLYSACCHARIDES, *PEDIOCOCCUS PENTOSACEUS*, FERMENTED FOODS, LACTIC ACID BACTERIA
CHANCHANA TUNSAKUL : SCREENING AND PRODUCTION OF EXOPOLYSACCHARIDES FROM LACTIC ACID
BACTERIA. THESIS ADVISOR: ASST.PROF.SUMMON KEERATIPIBUL, Ph.D., TTAPA KHIEOKHACHEE, Ph.D., 125
PP. ISBN 974-636-855-0

One hundred and four strains of lactic acid bacteria (LAB) isolated from fermented foods and twenty strains from sugarcane juice in Thailand were screened for exopolysaccharides (EPS) production on MRS agar and MRS broth with different sugars, such as sucrose, lactose glucose and fructose . AP-1 and AP-3 were found to produce a large amount of EPS from sucrose. The strain production of EPS was associated with growth when cultivated in broth. This on the basis of morphological, physiological and Biochemical tests, AP-1 and AP-3 were identified as *Pediococcus pentosaceus*. Conditions that allowed high EPS production in broth of AP-1 and AP-3 were as follows sucrose 4 % and 10 %, nitrogen ; yeast extract 0.5 and 0.5 g/l , peptone 1.0 and 1.5 g/l, beef extract 1.0 and 1.5 g/l , MgSO₄ 0.2 and 0.4 g/l, MnSO₄ 0.025 and 0 g/l , respectively, at 30°C and no aeration. Under this optimum condition, The AP-1 and AP-3 could produce 16.32 g/l and 18.56 g/l, respectively.

Polysaccharides from AP-1 and AP-3 showed pseudoplastic (shear thinning) properties. However, The viscosity of both polysaccharides were not stable to high temperature or low pH and it increased in the presence of NaCl or KCl using at concentration more than 1 % but it became insoluble in water when the concentration of KCl was increased to 8 % and 10 % . The partially purified EPS produced by AP-1 and AP-3 strains were shown to be neutral polysaccharides consisting predominately of glucose. Both polysaccharides contained 90.25 % and 85.20 % in total sugar, 0.01 and 0.04 g/l in total nitrogen and had estimated molecular weight about 16747 Da and $6 \times 10^6 - 4 \times 10^7$ Da, respectively.

ภาควิชา เทคโนโลยีอาหาร

สาขาวิชา เทคโนโลยีอาหาร

ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติ จิราพร กิจนกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ.สมณ เจริญกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อ.ทตพร กิจนกุล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผศ.ดร. สุวิมล กิริติพิบูล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.ฐิตาภา เขียวจรูญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมที่กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุน กำลังใจ คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องด้านต่าง ๆ ของงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อใช้ในการวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สมบุญ ฐานาคภวัฒน์ ที่ให้คำแนะนำ และกำลังใจที่ดี ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้าน รวมทั้งกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.รมณี สงวนดีกุล ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ แก้ไขวิทยานิพนธ์ และกรุณาให้คำแนะนำรวมทั้งให้กำลังใจที่ดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. วิมลมาศ ลิปิพันธ์ หัวหน้าภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานที่ทำงานวิจัย

ขอขอบพระคุณ คุณสุณีย์ โชตินิรมาท และหน่วยปฏิบัติการเทคโนโลยีแปรรูปมันสำปะหลัง และแป้ง สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์น้ำหนักโมเลกุลด้วยเครื่อง HPSEC

ขอขอบพระคุณ คุณสุพันธ์ รังษีกาญจนส่อง เจ้าหน้าที่แห่งศูนย์เครื่องมือวิจัยวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์สารตัวอย่างด้วยเครื่อง HPLC และให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ค่าความหนืดด้วยเครื่อง Haake Rotoviscometer

ขอขอบพระคุณ คุณวาทินี ปรีชาจารย์ บริษัท System Bio-Industrials Ltd. ที่ให้ความอนุเคราะห์ Xanthan gum (SATIAXANE®) เพื่อใช้ในการทดสอบคุณสมบัติด้านความหนืดรวมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับสารไฮโดรคอลลอยด์

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้องๆ ทุกคนในภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และห้อง Food biotechnology ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพ สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะเภสัชศาสตร์ และเจ้าหน้าที่ภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาเป็นกำลังใจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ และความสะดวกในด้านต่าง ๆ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่น้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญตาราง	๙
สารบัญรูป	๑๑

บทที่

1. บทนำ	1
2. วารสารปริทัศน์	3
3. อุปกรณ์และขั้นตอนการทดลอง	41
4. ผลการทดลอง	54
5. วิจารณ์ผลการทดลอง	91
6. สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	101
รายการอ้างอิง	103
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	108
ภาคผนวก ข	111
ภาคผนวก ค	116
ประวัติผู้เขียน	125

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการแบ่งกลุ่มของสารจำพวกไฮโดรคอลลอยด์.....	4
2	หน้าที่ของกัมในอุตสาหกรรมอาหาร.....	11
3	แสดงเอกโซพอลิแซคคาไรด์ที่มีประจุเป็นกลาง (Neutral exopolysaccharides).....	14
4	แสดงเอกโซพอลิแซคคาไรด์ที่มีประจุเป็นลบ (Anionic exopolysaccharides).....	16
5	แสดงการผลิต EPS โดยจุลินทรีย์ชนิดต่าง ๆ	19
6	แสดงประโยชน์ของ Xanthan gum ในอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมอื่น ๆ....	24
7	แสดงปัจจัยที่ ต้องคำนึงถึงในการหมัก Exopolysaccharides	30
8	แสดงการใช้วิธีต่าง ๆ ในการตกตะกอนพอลิแซคคาไรด์.....	33
9	แสดงตัวอย่างของน้ำตาลที่เป็นองค์ประกอบของพอลิแซคคาไรด์.....	37
10	แสดงแหล่งที่มาของเชื้อแลคติกแอซิดแบคทีเรียแยกจากอาหารหมักดอง.....	55
11	แสดงแหล่งที่มาของเชื้อแลคติกแอซิดแบคทีเรียที่แยกจากน้ำอ้อย.....	60
12	แสดงผลการสร้างเอกโซพอลิแซคคาไรด์บนอาหารแข็ง MRS ที่แปรชนิด ของน้ำตาลของเชื้อแลคติกแอซิดแบคทีเรียที่แยกจากอาหารหมักดอง	61
13	แสดงผลการสร้างเอกโซพอลิแซคคาไรด์บนอาหารแข็ง MRS ที่แปรชนิด ของน้ำตาลของเชื้อแลคติกแอซิดแบคทีเรียที่แยกจากน้ำอ้อย	62
14	แสดงผลการสร้าง EPS ในอาหารเหลว MRS ที่มีน้ำตาลซูโครส 2 % เป็นองค์ประกอบ.....	63
15	แสดงลักษณะทางสัณฐานวิทยา การเจริญ และชีวเคมีของเชื้อ AP-1 และ AP-3.....	67
16	แสดงลักษณะการสร้างกรดของเชื้อ AP-1 และ AP-3 ในอาหารที่แปรชนิด ของแหล่งคาร์บอนต่าง ๆ	68

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

17	แสดงผลการแปรปริมาณน้ำตาลซูโครสในอาหาร MRS ต่อการสร้าง EPS ของเชื้อสายพันธุ์ AP-1 เมื่อทำการบ่มครบ 72 ชั่วโมง.....	72
18	แสดงผลการแปรปริมาณน้ำตาลซูโครสในอาหาร MRS ต่อการสร้าง EPS ของเชื้อสายพันธุ์ AP-3 เมื่อทำการบ่มครบ 72 ชั่วโมง.....	73
19	แสดงผลของอัตราส่วนของอากาศต่ออาหารและการเขย่าต่อการผลิต Exopolysaccharides ของเชื้อ AP-1.....	79
20	แสดงผลของอัตราส่วนของอากาศต่ออาหารและการเขย่าต่อการผลิต Exopolysaccharides ของเชื้อ AP-3	79
21	แสดงผลของอุณหภูมิต่อปริมาณการผลิต EPS ของเชื้อ AP-1	81
22	แสดงผลของอุณหภูมิต่อปริมาณการผลิต EPS ของเชื้อ AP-3	81
23	คุณสมบัติของ Exopolysaccharides และองค์ประกอบของพอลิแซ็กคาไรด์	91
24	แสดงการจัดจำแนกเชื้อสกุล <i>Pediococcus</i> sp.....	93
25	แสดงผลการวิเคราะห์น้ำหนักโมเลกุลของ AP-1 และ AP-3.....	119
26	แสดงการเตรียมสารละลาย 0.04 % BSA เพื่อทำกราฟมาตรฐาน	123

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1 แสดงแนวทางการศึกษาการผลิต Exopolysaccharides.....	25
2 แสดงการสังเคราะห์ Exopolysaccharides.....	27
3 แสดงกลไกการผลิต Alginate.....	29
4 แสดงโคโลนีของเชื้อ AP-1 เมื่อเจริญบนอาหารแข็งที่มีน้ำตาลซูโครสเป็นองค์ประกอบ 2 %..	65
5 แสดงโคโลนีของเชื้อ AP-3 เมื่อเจริญบนอาหารแข็งที่มีน้ำตาลซูโครสเป็นองค์ประกอบ 2 %..	65
6 แสดงรูปร่างเซลล์ของเชื้อ AP-3 จาก Scanning electron microscope	66
7 กราฟแสดงการเจริญของสายพันธุ์ AP-1 การเปลี่ยนแปลงค่า pH ปริมาณการสร้าง EPS และน้ำหนักเซลล์ ในอาหาร MRS ที่มีซูโครส 2 % เป็นแหล่งคาร์บอน บ่มที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส.....	70
8 กราฟแสดงการเจริญของสายพันธุ์ AP-3 การเปลี่ยนแปลงค่า pH ปริมาณการสร้าง EPS และน้ำหนักเซลล์ ในอาหาร MRS ที่มีซูโครส 2 % เป็นแหล่งคาร์บอน บ่มที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส.....	71
9 กราฟแสดงผลของปริมาณไนโตรเจน ได้แก่ Yeast extract, Peptone และ Beef extract ต่อปริมาณการผลิต EPS ของเชื้อ AP-1	74
10 กราฟแสดงผลของปริมาณไนโตรเจน ได้แก่ Yeast extract, Peptone และ Beef extract ต่อปริมาณการผลิต EPS ของเชื้อ AP-3	75
11 กราฟแสดงผลของปริมาณ MgSO ₄ และ MnSO ₄ ต่อปริมาณการผลิต EPS ของเชื้อ AP-1...	77
12 กราฟแสดงผลของปริมาณ MgSO ₄ และ MnSO ₄ ต่อปริมาณการผลิต EPS ของเชื้อ AP-3...	78

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
13 แสดงลักษณะของ Exopolysaccharides ของเชื้อ AP-1 ที่ผ่านการทำแห้งโดยใช้เครื่อง Freeze dryer	82
14 แสดงลักษณะของ Exopolysaccharides ของเชื้อ AP-3 ที่ผ่านการทำแห้งโดยใช้ เครื่อง Freeze dryer.....	82
15 แสดงลักษณะความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1 ความเข้มข้นตั้งแต่ 0.5-7.0 เปอร์เซ็นต์.....	84
16 แสดงลักษณะความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-3 ความเข้มข้นตั้งแต่ 0.5-7.0 เปอร์เซ็นต์.....	84
17 แสดงค่าความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1 เมื่อเก็บไว้ที่อุณหภูมิต่างๆ	85
18 แสดงค่าความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-3 เมื่อเก็บไว้ที่อุณหภูมิต่างๆ	86
19 แสดงค่าความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1 เมื่อละลายในสารละลายที่ปรับ pH โดยใช้ NaOH และ HCl	86
20 แสดงค่าความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-3 เมื่อละลายในสารละลายที่ปรับ pH โดยใช้ NaOH และ HCl	87
21 แสดงค่าความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1 เมื่อละลายในสารละลาย บัฟเฟอร์ pH ต่างๆ	87
22 แสดงค่าความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-3 เมื่อละลายในสารละลาย บัฟเฟอร์ pH ต่างๆ	87
23 แสดงลักษณะความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1เมื่อละลายในสารละลายที่มี NaCl ความเข้มข้นตั้งแต่ 0-10 %	89

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
24 แสดงลักษณะความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-3 เมื่อละลายในสารละลายที่มี NaCl ความเข้มข้นตั้งแต่ 0-10%.....	89
25 แสดงลักษณะความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-1 เมื่อละลายในสารละลายที่มี KCl ความเข้มข้นตั้งแต่ 0-10 %	90
26 แสดงลักษณะความหนืดของสารละลาย EPS ของเชื้อ AP-3 เมื่อละลายในสารละลายที่มี KCl ความเข้มข้นตั้งแต่ 0-10 %	90
27 แสดงกราฟมาตรฐานของการดูดกลืนแสงกับน้ำหนักแห้งของเซลล์ของ AP-1	112
28 แสดงกราฟมาตรฐานของการดูดกลืนแสงกับน้ำหนักแห้งของเซลล์ของ AP-3.....	112
29 แสดงกราฟมาตรฐานของการดูดกลืนแสงกับน้ำหนักแห้งของ EPS ของเชื้อ AP-1.....	114
30 แสดงกราฟมาตรฐานของการดูดกลืนแสงกับน้ำหนักแห้งของ EPS ของเชื้อ AP-3.....	114
31 แสดงการทดสอบชนิดประจุของ EPS ของเชื้อ AP-3 (A) และ Xanthan gum (B)	116
32 แสดงโครมาโตแกรมของน้ำตาลกลูโคสและฟรุกโตสมาตรฐานจากการวิเคราะห์ด้วย เครื่องไฮโดรเจนเพอฟอร์มแมนซ์โครมาโตกราฟี	117
33 แสดงโครมาโตแกรมของเอกโซพอลิแซคคาไรด์ของเชื้อ AP-1 เมื่อย่อยสลายด้วยกรด จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง HPLC	118
34 แสดงโครมาโตแกรมของเอกโซพอลิแซคคาไรด์ของเชื้อ AP-3 เมื่อทำการย่อยสลายด้วยกรด จากการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง HPLC	118

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
35 แสดงโครมาโตแกรมของเอกโซพอลิแซคคาไรด์ของเชื้อ AP-1 จากการวิเคราะห์ น้ำหนักโมเลกุลด้วยเครื่อง HPSEC	120
36 แสดงโครมาโตแกรมของเอกโซพอลิแซคคาไรด์ของเชื้อ AP-3 จากการวิเคราะห์ น้ำหนักโมเลกุลด้วยเครื่อง HPSEC	120
37 กราฟมาตรฐานน้ำตาลซูโครส	122
38 กราฟมาตรฐาน BSA	124

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย